

DOSAR NR.2186/2/2010

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI-SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS
ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR.4638

Ședința publică de la 22.11.2010

Curtea compusă din:

PREȘEDINTE - DIANA MAGDALENA BULANCEA
GREFIER - DANIELA ȘTEFAN

Pe rol fiind soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA SECURITĂȚII** în contradictoriu cu pârâtul **SZABO CAROL**, având ca obiect „acțiune constatare”.

Dezbaterile orale ale părților au avut loc în ședința publică de la 15.11.2010 când au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată ce face parte integrantă din prezenta hotărâre când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitate părților să depună note scrise, a amânat pronunțarea la data de 22.11.2010 când a pronunțat următoarea sentință:

CURTEA

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București Secția a VIII a Contencios Administrativ și Fiscal sub nr. 2186/2/2010 reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA SECURITĂȚII** a solicitat instanței, în contradictoriu cu pârâtul **SZABO CAROL**, născut la data de 04.02.1993, în Paleu, Județul Bihor, fiul lui Carol și Elisabeta, domiciliat în Comuna/Sat Paleu Județul Bihor, ca prin hotărârea ce se va pronunța, ca urmare a motivelor acțiunii, să se constate existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.

În motivarea acțiunii, reclamantul a susținut că, în fapt, prin cererea nr. P 2170/08/10.06.2008, adresată C.N.S.A.S. de către Gazeta de Oradea, se solicita verificarea sub aspectul constatării calității de lucrător sau colaborator al Securității, în ceea ce îl privește pe domnul SZABO Carol, în calitate de membru al Consiliului local al comunei Paieu, județul Bihor, conform prevederilor art. 3 lit. g) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, cererea formulată de către Gazeta de Oradea este legală.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. S/DI/1/2282 pârâtul **SZABO CAROL** a fost recrutat pentru „încadrarea Informativă a preotului reformat V.F. La data de 23.10.1981 a fost reînregistrat în calitate de informator, semnând Angajament. A avut numele conspirative „OLAH BÂRNA” și „BÂRNA”. Astfel, apreciază reclamantul, este dovedită existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor furnizate de domnia sa în perioada colaborării cu organele de securitate. Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Informațiile furnizate Securității, indiferent sub ce formă, să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Se reține, astfel, nota olografă furnizată de pârât la data de 13.11.1967 și identificată în dosarul persoanei urmărite (dosar nr. 13923 - cotă C.N.S.A.S., voi. 5, f. 18): „Sursa vă informează că la preotul reformat V. F. I. .1 vine numita B. M. din Oradea /.../. Sursa nu cunoaște cu ce scop vine aceasta la preotul V., dar știe că acesta are la această femeie 4 copii în gazdă, deoarece aceștia frecventează școala la Oradea. Sursa mai informează că și în prezent aceasta catehizare a copiilor în fiecare duminică, după terminarea slujbei religioase între orele 11-12 în biserică. Sursa în data de 12 noiembrie 1967 a asistat la catehizarea unor copii, sub pretextul că are de aranjat ceva fețe de masă și alte lucruri și a auzit că acesta predă copiilor lecții despre viața lui CHRISTOS pe pământ și a spus acestor copii să învețe aceste lecții din cărțile lor cu Viața lui CHRISTOS și faptele Lui pe pământ. Sursa a discutat cu acesta dacă este voie să se facă catehizare copiilor și acesta a spus că acest lucru se face în Fiecare comună și că acum nu de mult a primit instrucțiuni de la cultul reformat din Oradea, ca cu credincioșii să se facă slujbe și joi seara în anotimpurile de toamnă, iarnă și primăvară, numai vara nu, dar până în prezent nu a făcut acest lucru.”

După cum se poate observa, informațiile furnizate de pârât făceau referire la concepții și manifestări religioase. Este de notorietate faptul că din perspectiva Securității, a conducătorilor comuniști și a potențailor regimului ateu comunist, urmărirea persoanelor care frecventau serviciile divine publice ale unui cult recunoscut, cultul reformat în cazul de față, nu era motivată de caracterul extremist al acestei manifestări de conștiință, ci de faptul că aceste persoane, prin dovedirea acestei fidelități, erau apriori potențiali oponenți ai regimului comunist binecunoscutului antagonism dintre religie considerată „opiul popoarelor” (vezi teoria filosofică a lui Marx) și ideologia radicală comunistă. De asemenea, pe baza acestei informații persoanele semnalate în notă au intrat în atenția Securității iar informatorul a primit sarcina de a-l urmări în continuare pe titularul dosarului.

În același dosar de urmărire informativă, pârâtul **SZABO Carol** a furnizat mai multe informații privind activitatea preotului reformat V.F.:

- „Sursa vă informează că /.../ a asculta predică preotului V. F., care în predică a amintit că \ mulțumește lui Dumnezeu, că a ascultat rugăciunea lui și a potolit focul care j începuse în Orientul mijlociu. După terminarea slujbei religioase sursa a stat de vorbă j cu acesta /.. .1 acesta apoi a spus că a fost tare speriat că va continua acest război care ar fi însemnat care ar fi însemnat o catastrofă pentru toată lumea, apoi a spus că trebuie să ne rugăm pentru ca pacea să aibă ioc și să nu se înceapă din nou. /.../ tot cu ocazia predicii preotul a arătat că acum a fost condamnată de către poporul japonez fapta imperialiștilor, care au aruncat bomba atomică la Hiroșima, unde a fost distrusă atâta \ populație arătând că asemenea fapte sunt inumane și nu trebuie să se mai repete.”;

- „Sursa vă informează că /.../ a discutat cu preotul V. F. din Paieu mai multe probleme, printre care sursa a întrebat pe acesta ce părere are despre problemele și acuzele care se aduc lui Acesta a răspuns că nu cunoaște încă aceste acuze, dar a auzit despre el în timp ce era arestat că era foarte sever cu toți deținuții politici și amintește că în această perioadă, fiind arestat, când se auzea că vine el în control pe ei îi băga în apă până la brâu și îi ținea așa până ce trecea controlul, după care îi scotea și pune la muncă, h timp ce discuta a venit un cetățean și numitul V. a schimbat discuția spre alte probleme.”

Foștii deținuți politici aveau o situație deosebită în timpul regimului comunist. După eliberarea din închisoare, aceștia rămăneau în permanență în atenția Securității, fiind potențiali oponenți ai regimului iar comentariile lor la adresa politicii interne și atent monitorizate prin surse informative. În acest context delatiunile importante pentru Securitate în instrumentarea dosarului de urmărire informativă. Acest lucru rezidă și din aprecierile ofițerilor la adresa activității informative a domnului SZABO: „În general calitatea acestor note este satisfăcătoare, mai complexe sunt notele informative furnizate

de acesta despre V, F., din care rezultă că acesta este foarte activ în biserică și că predicile pe care le ține le orientează după dogme caracteristice betaniștilor. Din celelalte materiale ce se referă la restul elementelor ce figurează în baza operativă, rezultă poziția politică a acestor elemente"

Deși din a doua perioadă de colaborare a pârâtului **SZABO CAROL** nu au fost identificate materiale informative transmise de acesta organelor de Securitate, în dosar s-au păstrat mai multe chitanțe cu sume de bani primite de pârât pentru „munca depusă”, fiind evident că activitatea domniei sale a fost apreciată de Securitate.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată deoarece, pe de o parte, nu cade în sarcina C.N.SAS. probarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, ci, așa cum și textul de lege o arată, constatarea calității de colaborator al securității are loc atunci când persoana verificată, prin informațiile furnizate, a făcut posibilă suprimarea sau îngrădirea acestor drepturi. Nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămăneau fără urmări.

În concluzie, susține reclamantul, informațiile furnizate de domnul SZABO Carol au îngrădit dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniei prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului; dreptul la libertatea conștiinței și a religiei prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 18 din Declarația Universală a Drepturilor Omului; dreptul la viață privată prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În dovedirea acțiunii, reclamantul a depus o serie de înscrisuri.

Cererea este scutită de la plata taxei de timbru și a timbrului judiciar.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată și de temeiurile de drept incidente în cauză, Curtea reține următoarele:

În considerarea dispozițiilor art. 3 lit. g) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 - text potrivit căruia „Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții: „g) primarii, viceprimarii, consilierii județeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, consilierii locali;” - din oficiu, în baza dispozițiilor art. 5 alin. 1 teza a II-a din același act normativ, s-a procedat la verificarea calității pârâtului de colaborator al Securității.

Potrivit Notei de Constatare nr. S/DI/1/2282 (filele 10-20 din dosar), la verificarea din oficiu conform prevederilor art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 teza a II-a din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, CNSAS l-a identificat pe pârâtul **SZABO CAROL** cu dosarul de rețea nr. R 298356 (cota CNSAS), în 2 volume, precum și în dosarul I3923 în 8 vol., referitor la WFB (menționat și ca VF), din care rezultă că pârâtul, în calitate de cantor la Biserica din Comuna Paleu, a fost recrutat pentru încadrarea informativă a preotului reformat V.F., conducătorul betaniștilor din România după eliberarea sa din închisoare, în perioada 1964 - 1969, iar în 1981 a fost reînregistrat în calitate de informator al organelor de Securitate,

figurând cu activitate informativă până în anul 1989, cu nume conspirative „OLAH BARNA”(1964 - 1969), respectiv, „BARNA”(1981 - 1989). În această calitate, acesta a furnizat informații cuprinse în note de analiză, precum și în rapoarte și note informative întocmite de către ofițeri ai Securității și, de asemenea, a furnizat note olografe, în cuprinsul cărora aducea la cunoștință conținutul discuțiilor purtate cu preotul reformat VF, legate de cultele bisericești, despre concepțiile și manifestările religioase ale acestuia, precum și referitoare la problemele împărțirii teritorial - administrative a țării, a redat discuții purtate cu alte persoane din localitate care frecventau parohia preotului, relațiile preotului cu alte persoane, corespondența primită de acesta (pachete din străinătate, inclusiv cu cărți din Austria pe care le dădea să le citească cetățenilor din sat), pentru toate aceste informații pârâțul fiind remunerat, potrivit rapoartelor și chitanțelor depusă la dosar.

Analizând documentația depusă de către reclamant în susținerea acțiunii în constatare, Curtea reține că situația de fapt expusă rezultă din fișele extrase din dosarele de rețea identificate, aspecte de altfel necontestate de către pârât.

Reținută fiind starea de fapt supusă examinării, urmează a se verifica măsura în care activitățile pârâtului **SZABO CAROL** se încadrează în sfera de aplicare a OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.

Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b din actul normativ menționat, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, *indiferent sub ce formă*, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care *au vizat* îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din documentele invocate în paragrafele anterioare reiese în mod cert întrunirea primei cerințe, privind furnizarea de către pârât organelor de securitate de informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Privind sintagma *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist* din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie să avem în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod absolut discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

În speță, simpla comunicare a concepțiilor politice și religioase, relațiile cu persoane având rude în străinătate sau direct cu persoane aflate în străinătate, primirea unor scrisori și colete din străinătate, în special în condițiile în care persoana urmărită aparținea unui cult reformat, cu privire la care exista concepția de opoziție a lor la regimul comunist, erau privite ca potrivnice regimului comunist și considerate periculoase pentru securitatea acestuia.

Se impune în continuare a fi analizat dacă această furnizare de informații viza îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Analiza documentelor evocate mai sus induce concluzia instanței în sensul întrunirii și a celei de-a doua condiții.

Astfel, furnizarea acestor informații către organele de securitate a expus persoanele în cauză unor consecințe negative pentru ele (precum supravegherea informativă a acestora, interceptarea corespondenței, supravegherea informativă a membrilor familiei și a persoanelor din anturajul celui urmărit ș.a.), vizând îngrădirea următoarelor drepturi și libertăți fundamentale ale omului, consacrate legislativ în epocă astfel:

1. Dreptul la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor și de conștiință, consacrate în

- art. 28 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor”

- art. 30 alin. 1 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România”.

- art. 19 pct. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, texte potrivit cărora „ (1) Nimeni nu trebuie să aibă de suferit din cauza opiniilor sale. (2) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică, sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa”;

2. *Dreptul la viață privată*, consacrat în art. 17 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, potrivit căruia „Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixțiuni arbitrare sau ilegale în viața particulară, în familia, domiciliul sau corespondența sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei și reputației sale”.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constituția României este cel de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiași articol, autoritățile publice "sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal" (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitățile de exercitare a acestui drept fundamental, după cum reiese și din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuala, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor Securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupa sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții", acestea fiind enumerate în același articol 2.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este o instituție înființată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziția cetățenilor români dosarele și documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenției de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, *„În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, în condițiile prezentei legi.”*

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetățenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populație sau numite de către autorități, ci și posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziții sau desfășoară activități cu un impact semnificativ pentru viața societății și care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice. Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relațiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entitățile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzații nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului totalitar. S-a considerat deci că cetățenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească.

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității a preluat rațiunea actului normativ inițial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la informare cu privire la existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanței de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate.

Dispozițiile nu instituie premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetățenilor cu privire la persoanele care ocupă funcții sau demnități publice, dacă și în ce măsură aceștia au suprimat sau îngăduit, prin acțiunile lor, drepturi și libertăți fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanța de judecată în concreto, în raport de situația particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acțiuni.

Fiind, prin urmare, întrunită ipoteza normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, instanța - în temeiul art. 11 din același act normativ - va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA SECURITĂȚII** cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **SZABO CAROL** domiciliat în com. Paleu județ Bihor.

Constată calitatea de colaborator în privința pârâtului.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică de azi, **22.11.2010**.

PREȘEDINTE,

Diana-Magdalena Bulancea

12.11.2012 ROMANIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA I

Prezenta copie fiind conformă
cu originalul aflat în dosarul
acestei instanțe Nr. 2186/2/2010
se legalizează de noi. Cu
GREȘIER ȘEF.

def. a' irrevocabila
la 23.11.2010
prin procurator